

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

อุ๋นใจ จาวโกนันท์

นักศึกษาระดับปริญญาโท, ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

PARENTS' PARTICIPATION IN EDUCATION MANAGEMENT OF SCHOOL FOR CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS IN CENTRAL SPECIAL EDUCATION CENTER UNDER THE SPECIAL EDUCATION BUREAU

Ounjai Jawgonunt

Master's Student, Educational Administration and Leadership, Saint John's University, Thailand

E-mail: Ounjaijawgonunt@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 19 ตุลาคม 2565

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 26 มกราคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 4 กุมภาพันธ์ 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ประชากรที่ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองทั้งหมดของนักเรียนที่มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง จำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านอาสาสมัคร 2) ผลเปรียบเทียบ 2.1 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวม ผู้ปกครองเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองเพศหญิง 2.2 จำแนกอายุ พบว่าโดยรวมผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่มีอายุ 51-60 ปี มีส่วนร่วมน้อยที่สุด 2.3 จำแนกอาชีพ พบว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพอิสระ/ ธุรกิจส่วนตัวมีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่ไม่มีรายได้ มีส่วนร่วมน้อยที่สุด และ 2.4 ระดับการศึกษา พบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่ไม่ได้รับการศึกษามีส่วนร่วมน้อยที่สุด

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม ผู้ปกครองนักเรียน เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การบริหารจัดการศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to study the level of participation in educational management for children with special needs in Central Special Education Center and to compare the participation in educational management for children with special needs in Central Special Education Center as classified by gender, age, occupation and educational

level of the parents, the population was total 123 parents of students at Central Special Education Center. The instrument employed for collecting data was a set of questionnaires. The statistics used were frequency, percentage, mean and standard deviation. The results of the research found that 1) the parents' participation in the educational management for children with special needs in Central Special Education Center, as a whole was at a high level, the highest mean was communication, and the lowest mean was volunteering. 2) The results of comparing 2.1 When classified by gender, the male parents were more involved than the female parents. 2.2 classified by age, parents aged under 30 years were the most involved, and parents aged 51-60 years were less involved. 2.3 classified by occupation, parents had Self-employed/personal business were the most involved, parents had no income were less involved and 2.4 classified by educational level, post-graduate were the most involved, the uneducated parents were less involved.

Keywords: Participation, Student Parents, Children with Special Needs, Education Management

ความสำคัญและที่มาของงานวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 ได้กำหนดสาระบัญญัติเรื่อง สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ไว้ในหมวด 2 มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562, น.7) และในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปี 2560-2564 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา บทบาทหน้าที่ของ บิดา มารดา ผู้ปกครอง มีดังนี้ ให้ข้อมูลและร่วมวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับชุมชน สภาพปัญหาความต้องการของผู้ปกครองและผู้เรียน ร่วมประชุมหารือ สัมมนา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กับบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมศึกษาเรียนรู้แนวทาง เทคนิควิธีการในการดูแล บำบัดฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพของคนพิการ และนำความรู้ความสามารถที่ได้เรียนรู้ไปใช้พัฒนาคอนพิการอย่างต่อเนื่องร่วมนำเสนอและสะท้อนผลจากการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสู่กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไปและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง

ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในปัจจุบัน ระดับขั้นเตรียมความพร้อม เป็นการเตรียมนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เข้ารับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานที่สูงขึ้น ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำเป็นต้องอาศัยการร่วมมือจากหลายภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการ เพื่อให้เป็นไปตามสาระบัญญัติความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังต่อไปนี้ (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนองค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562, น. 6-7) ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมที่ถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ คือ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลเพื่อให้นักเรียนได้รับการกระตุ้นและเสริมพัฒนาการได้อย่างเต็มที่และนำมาประยุกต์ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนได้ การบริหารจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้บริการนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยเน้นในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระดับขั้นเตรียมความพร้อม ในปัจจุบันนักเรียนทุกคนที่มารับบริการผู้ปกครองจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งที่ผ่านมาพบว่า ยังมีนักเรียนบางส่วนที่ไม่สามารถมารับบริการ ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลางได้อย่างต่อเนื่อง อาจจะเป็นด้วยเหตุผลความจำเป็นบางประการ ดังนั้น หากมีการศึกษาหาข้อมูลเหตุผลความจำเป็นของนักเรียนบางส่วนที่ไม่สามารถมารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลางได้อย่างต่อเนื่อง ข้อมูลที่ได้จะเกิดประโยชน์สำหรับศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สามารถนำมาหาแนวทางปรับปรุง พัฒนาเพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้ปกครองและพัฒนาเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างครอบคลุมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดนโยบายและเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง เพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้ปกครองและเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แตกต่าง

ขอบเขตของงานวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ผู้ปกครองของนักเรียนที่มารับบริการแบบไปกลับที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 123 คน ของปีการศึกษา 2564

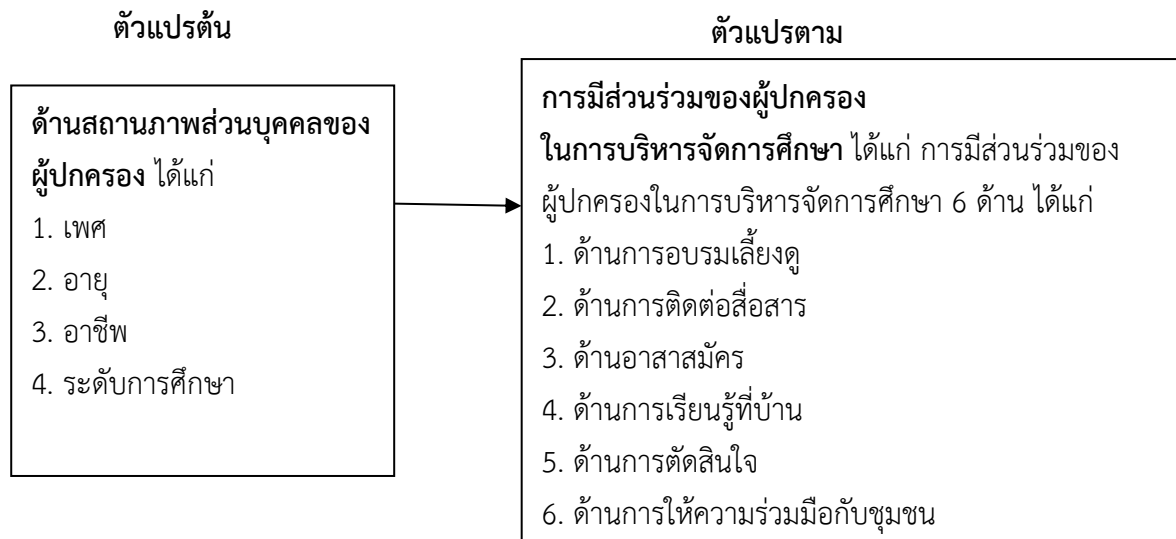
ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ ด้านสถานภาพส่วนบุคคล คือ 1) เพศ 2) อายุ 3) อาชีพ และ 4) ระดับการศึกษา
ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษา ได้แก่ 1) ด้านการอบรมเลี้ยงดู 2) ด้านการติดต่อสื่อสาร 3) ด้านอาสาสมัคร 4) ด้านการเรียนรู้ 5) ด้านการตัดสินใจ 6) ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน

ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน จากแนวคิดการจัดศึกษาของโรงเรียน 6 แบบของ Eptein (1995) ดังนี้

1. ด้านการอบรมเลี้ยงดู
2. ด้านการติดต่อสื่อสาร
3. ด้านอาสาสมัคร
4. ด้านการเรียนรู้
5. ด้านการตัดสินใจ
6. ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ ผู้ปกครองทั้งหมดของนักเรียนที่มารับบริการแบบไป-กลับที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 123 คน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2564)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) อาชีพ และ 4) ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาการศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการอบรมเลี้ยงดู 2) ด้านการติดต่อสื่อสาร 3) ด้านอาสาสมัคร 4) ด้านการเรียนรู้ 5) ด้านการตัดสินใจ และ 6) ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชนเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ และมีการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยโดย นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิคือ มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการศึกษา จำนวน 2 ท่าน มีความเชี่ยวชาญด้านสถิติและการวิจัยจำนวน 1 ท่าน วุฒิการศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาโท เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Validity) และความถูกต้องของเนื้อหา (Content) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ แล้วนำผลคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่า IOC ตามสูตร โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความตรงใช้ได้ ส่วนข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผลการหาค่า IOC = 1.00 มี 3 ข้อ ผลการหาค่า IOC = 0.67 มี 3 ข้อและ มีการปรับปรุงภาษาตามเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากวิทยาลัยปรัชญาและการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของผู้ปกครองถึงศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามออนไลน์โดยตรงกับผู้ปกครอง และติดตามข้อมูลออนไลน์จากแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้ปกครอง ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 123 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 102 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.93 นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เปรียบเทียบโดยใช้ค่าเฉลี่ย พิจารณาเป็นรายข้อ และภาพรวมของคะแนนระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง โดยมีการแปลผลข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2561)

4.51 - 5.00 หมายความว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายความว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายความว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายความว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายความว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็ก
ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลางโดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และระดับ
การศึกษา โดยค่าเฉลี่ย (μ)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ
ต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สรุปผลวิจัยดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิง จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 89.22
เพศชาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 10.78 มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 24.51 อายุ
31 - 40 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06 อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และ
อายุ 51 - 60 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างประจำ จำนวน
30 คน คิดเป็นร้อยละ 29.41 อาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 42.16 ไม่มีรายได้
จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 28.43

ระดับการศึกษา ไม่ได้ศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94 ต่ำกว่าอนุปริญญา จำนวน 43 คน
คิดเป็นร้อยละ 42.16 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 20.59 ปริญญาตรีจำนวน 31
คน คิดเป็นร้อยละ 30.39 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.92 มีรายได้ครัวเรือนต่อเดือน ต่ำ
กว่า 10,000 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 20.95

รายได้ 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 39.22 รายได้ 20,000 - 30,000
บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 27.45 รายได้ 30,000 - 40,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ
6.86 รายได้ 40,000 บาทขึ้นไป บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่าในภาพรวมของการมีส่วนร่วม
อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด คือ ด้านอาสาสมัคร

2.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านดูแลให้นักเรียนรับประทานอาหารอย่างสม่ำเสมอ ข้อที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด คือ ท่านดูแลให้นักเรียนออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

2.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ที่มี
ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านสามารถติดต่อสอบถามข้อมูลของนักเรียนกับทางโรงเรียนได้อย่าง
รวดเร็ว และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทางโรงเรียนในเรื่องพัฒนาการของ
นักเรียน

2.3 ด้านอาสาสมัคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่
ในระดับมากที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ
ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหาทุน เพื่อพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียน

2.4 ด้านการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ที่มีค่าเฉลี่ย อยู่
ในระดับมากที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการกระตุ้น ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถ
และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านได้ร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2.5 ด้านการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทางโรงเรียนเปิดโอกาสให้ท่านได้มีส่วนร่วม ในการนำผลการประเมินมาพัฒนา นักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการจัดประสบการณ์ของนักเรียน ร่วมกับครูผู้สอน

2.6 ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา

3.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านผู้ปกครองเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองเพศหญิง

3.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกอายุ โดยภาพรวมผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่มีอายุ 51-60 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองอายุ 41-50 ปี ด้านการอบรมเลี้ยงดูและด้านการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้ปกครองอายุต่ำกว่า 30 ปี ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้ปกครองอายุ 31-40 ปี ด้านการเรียนรู้ มีส่วนร่วมมากที่สุดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมผู้ปกครองที่มีอาชีพอิสระ/ ธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่ไม่มีรายได้ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพอิสระ/ ธุรกิจส่วนตัว ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน มีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่ไม่มีรายได้ ด้านการติดต่อสื่อสาร มีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างประจำ ด้านการเรียนรู้ มีส่วนร่วมมากที่สุด การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่ไม่ได้ศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ ด้านการตัดสินใจ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน มีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ด้านอาสาสมัครมีส่วนร่วมมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา เนื่องจากผู้ปกครองถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญและมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กพิเศษ ซึ่งจะเห็นได้ว่านโยบายของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ก็ให้ความสำคัญของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนและให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ของนักเรียนตลอดเวลาที่อยู่โรงเรียนเพื่อกระตุ้นพัฒนาการของเด็ก ดังปรากฏอยู่ในกลยุทธ์ ข้อที่ 1) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของครอบครัวและภาคีเครือข่าย ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และการจัดระบบการเชื่อมต่ออย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล (แผนพัฒนาการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564) และผู้ปกครองเองก็เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาของเด็กพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัญดา แสงชมพู และธีรภัทร กุลโกลาส (2559) ที่ได้ทำการศึกษาและพบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งถ้าผู้ปกครองมีส่วนร่วม เอาใจใส่ เข้าร่วมกิจกรรมหรือเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้นักเรียนได้รับการดูแลที่ใกล้ชิดและส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนได้ และยังสอดคล้องกับ กรมสุขภาพจิต (2552) ที่กล่าวว่า “ลูก” เป็นรางวัลที่มีค่าสำหรับพ่อแม่ ทุกคนปรารถนาที่จะเลี้ยงดูลูกให้มีความสุข เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สุขภาพสมบูรณ์ มีความสามารถในการดำเนินชีวิต และยังสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2544) ที่กล่าวว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็ก ตามโอกาสหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นนับจากนี้ไปพ่อแม่ผู้ปกครองจะมีบทบาทอันสำคัญยิ่งในการเข้าไปมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของเด็กและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเลี้ยงดู ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการเลี้ยงดูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นด้านที่ผู้ปกครองส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในเรื่องร่างกายและการอบรมเลี้ยงดูจากที่กล่าวว่าผู้ปกครองเป็นครู 24 ชั่วโมง ทำให้มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากและผู้ปกครองยังเป็นผู้ที่ดูแลเรื่องความเป็นอยู่และอาหารเมื่อนักเรียนอยู่ที่บ้านสอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2561) ที่กล่าวว่า เด็กต้องการความรักความเอาใจใส่และการดูแลอย่างใกล้ชิด การดูแลสุขภาพ โภชนาการและความปลอดภัยและการอบรมล่อมนเกล้าให้เด็กมีจิตใจดี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การอบรมเลี้ยงดูจึงเป็นแนวคิดสำคัญที่ครอบครัวและสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องปฏิบัติอย่างสอดคล้องต่อเนื่องกัน ด้านการติดต่อสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการติดต่อสื่อสารในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การติดต่อสื่อสารเป็นเรื่องสำคัญระหว่าง ผู้ปกครอง ครู และโรงเรียน และในปัจจุบันเทคโนโลยีทำให้การติดต่อสื่อสารสะดวก และรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับ คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองผู้สอนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษาควรเป็นการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ และให้ความเคารพซึ่งกันและกัน มีการสื่อสารหลายหลากช่องทาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Masa และ Mila (2017) ได้ศึกษาความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของโรงเรียน โดยองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการสื่อสารเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านอาสาสมัคร

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านอาสาสมัครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับกิตติ กรทอง (2552) การมีส่วนร่วมซึ่งสามารถแสดงในรูปการเป็นสมาชิกการเป็นผู้เข้าร่วมประชุม การเป็นผู้ให้เงินช่วยเหลือการบริจาคสิ่งของ การเป็นกรรมการในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งในการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งผู้ปกครองจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและมีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เด็กได้ร่วมทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้เต็มศักยภาพด้านการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหาร งานการศึกษาพิเศษ ด้านการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงคำกล่าวที่ว่า พ่อแม่เป็นครู 24 ชั่วโมง และแสดงถึงการที่ผู้ปกครองได้เข้าร่วมศึกษาแนวทางการดูแล พื้นฟู และพัฒนาศักยภาพนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง (2563) เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จะต้องได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพด้านการตัดสินใจ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การตัดสินใจในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ ในการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษา เช่น การกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบ กำหนดแผนการจัดประสบการณ์ของเด็กร่วมกับผู้สอนและเด็ก มีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาการของเด็กซึ่งสอดคล้องกับ กรองกาญจน์ เชิดชัยวิชิตกุล (2550) ได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน คือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การร่วมกิจกรรมตั้งแต่การระบุปัญหาความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งของสังคมและอยู่ในสังคมของประชาธิปไตย โรงเรียนควรเป็นของประชาชน จัดการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้เห็นและความร่วมมือของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน จะต้องช่วยกันในการจัดการศึกษานั้น จะมีความเกี่ยวข้องกับชุมชน และประชาชนซึ่ง ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลางเข้าไปมีส่วนร่วมกับการจัดกิจกรรมของผู้ปกครองและชุมชน โดยการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า จิรนนท์ อังกาสิ (2551) โรงเรียนและชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน การคิดหาเหตุผล การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาพร้อมกันทั้งสองฝ่ายระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนา เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อครัวเรือนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านผู้ปกครองเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองเพศหญิง เนื่องจากบริบทของเพศชายส่วนใหญ่จะมีภาวะผู้นำ เช่นความคาดหวังให้เพศชายเป็นผู้นำในครอบครัว การตัดสินใจในด้านต่างๆ ดังนั้นเพศชายจึงมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนมากกว่าเพศหญิง ซึ่งยัง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยงค์ แสนสุข (2549) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณรรวี เจริญสุข และพิภพ วงษ์เงิน (2557) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชน ในอำเภอบางสะพาน จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการ การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ โดยจำแนกอายุ โดยภาพรวมผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมมากที่สุด เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดูและด้านการติดต่อสื่อสาร ผู้ปกครองอายุ 41-50 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากผู้ปกครองที่ช่วงอายุ 41- 50 ปีมีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้สามารถอบรมเลี้ยงดูบุตรและติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้าน การให้ความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองอายุต่ำกว่า 30 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากช่วงอายุนี้นี้จะมีการตัดสินใจ ที่รวดเร็ว ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือสถานศึกษาได้ในหลากหลายรูปแบบ ด้านการเรียนรู้ ผู้ปกครองอายุ 31-40 ปี มีส่วนร่วมมากที่สุดเนื่องจากช่วงอายุ 31-40 ปี เป็นช่วงวัยทำงานที่สร้างครอบครัว การพัฒนา นักเรียนในด้านการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองในช่วงวัยนี้มีส่วนร่วมมากที่สุด และยังพบว่าผู้ปกครองที่มีอายุ 51-60 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุดเนื่องจากผู้ปกครองในช่วงวัยนี้มีอายุค่อนข้างสูง ด้วย ภาวะสุขภาพจึงทำให้การมีส่วนร่วมค่อนข้างน้อยกว่าช่วงวัยอื่นๆ ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของ ธันย์ สุภาแสน (2563) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีเพศ อายุ การศึกษา ต่างกันมี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กปฐมวัยไม่ต่างกันการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการ การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ โดยจำแนกอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมผู้ปกครองที่มีอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ ความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองที่มีอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมมากที่สุด เนื่องจากผู้ปกครองที่มี อาชีพอิสระ/ ธุรกิจส่วนตัวจะมีการบริหารจัดการเรื่องเวลาได้อย่างอิสระทำให้การมีส่วนร่วมในด้านการอบรม เลี้ยงดู ด้านอาสาสมัครและด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชนมาก และด้วยบริบทงานที่ทำมีความเป็นอิสระ จึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีมากด้วย เนื่องจากการจัดการเรื่องเวลาและบริบทการทำงานที่ส่งผล ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มุฮัมหมัดนา ซิริน โต๊ะลู (2558) ได้ทำการศึกษามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม ในจังหวัดปัตตานี พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่างกันโดยรวมมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาแตกต่างกัน ด้านการติดต่อสื่อสารผู้ปกครองที่ไม่มีรายได้ มีส่วนร่วมมากที่สุด เนื่องจาก ผู้ปกครองที่ตอบไม่มีรายได้ คือส่วนใหญ่คือทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตรเป็นหลัก ทำให้มีเวลาในการติดต่อสื่อสารได้ อย่างรวดเร็ว ด้านการเรียนรู้ผู้ปกครองที่รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างประจำ มีส่วนร่วมมากที่สุด เนื่องจากรูปแบบการทำงานทำให้ต้องมีเวลาที่มีการกำหนดค่อนข้างแน่นอน จึงทำให้การสอน การส่งเสริมให้นักเรียนมี การเรียนรู้สูง และยังพบว่าผู้ปกครองที่ไม่มีรายได้ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุดเนื่องจาก สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่สูงขึ้นมากเมื่อผู้ปกครองไม่มีรายได้การดำรงชีวิตในยุคปัจจุบันค่อนข้างลำบากจึง ส่งผลให้ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการ

การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมากที่สุดและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ ด้านการตัดสินใจ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมากที่สุด อาจเนื่องจากระดับการศึกษาทำให้คนมีการพัฒนาด้านการคิด วิเคราะห์ การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในสังคม จึงส่งผลให้ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับกัณญาณี ศรีสุรภักษ์ (2559) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพลูตาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ด้านอาสาสมัคร ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีส่วนร่วมมากที่สุด และยังพบว่าผู้ปกครองที่ไม่ได้ศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุดซึ่งแตกต่างกับกนกวรรณ บุญปลูก (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนรัตนธิเบศร์จังหวัดนนทบุรี พบว่าเมื่อการเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วม จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาไม่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีส่วนร่วมในด้านงานบุคลากรสูงกว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญาตรีหรือเทียบเท่าโดยรวมผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมากที่สุด และยังพบว่าผู้ปกครองที่ไม่ได้ศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุด ทั้งอาจด้วยเหตุผลของผู้ปกครองเองที่ไม่ได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาแม้แต่ของตนเอง ดังนั้นจึงส่งผลให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของบุตรหลานน้อยลง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านการเลี้ยงดู ผลการวิจัยพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำคือ การดูแลให้นักเรียนออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นผู้ปกครองควรหากิจกรรมที่หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจและส่งเสริมให้นักเรียนได้ออกกำลังกายอย่างมีความสุขและสม่ำเสมอโดยการจัดทำตารางการออกกำลังกายให้กับเด็กอย่างชัดเจน

2. ด้านการติดต่อสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำคือ การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทางโรงเรียนในเรื่องพัฒนาการของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำดังนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคุณครูหรือผู้เกี่ยวข้องในเรื่องพัฒนาการของนักเรียนเป็นประจำ หรือคุณครูร่วมแลกเปลี่ยนพัฒนาการของนักเรียนในแต่ละวันกับผู้ปกครองหลังจากนักเรียนรับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ โดยจัดทำเป็นสมุดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

3. ด้านอาสาสมัคร ผลการวิจัยพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำคือ การมีส่วนร่วมในการจัดหาทุน เพื่อพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียน ดังนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดหาทุนเพื่อพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ของทางศูนย์การศึกษาพิเศษ เช่น การบริจาค การระดมทุนเพื่อการศึกษาและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

4. ด้านการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำคือ การร่วมแสดงความคิดเห็นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษควรจัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมและประเมินผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางศูนย์การศึกษา

พิเศษจัดขึ้น เช่น มีการสำรวจความต้องการของผู้ปกครองก่อนการจัดกิจกรรม การประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม

5. ด้านการตัดสินใจ ผลการวิจัยพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำคือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการจัดประสบการณ์ของนักเรียนร่วมกับครูผู้สอนตั้งนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนจัดประสบการณ์ของนักเรียนร่วมกับครูผู้สอน

6. ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำคือ การสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ตั้งนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับชุมชนในการสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ เช่น สนามเด็กเล่น ห้องสมุดชุมชน วัด

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา

2. ควรศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ บุญปลูก. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนนรตนาธิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม).

กรมสุขภาพจิต (2552). คู่มือผู้ปกครอง...ใส่ใจเด็กวัยเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย .

กรองกาญจน์ เชิญชัยชिरากุล. (2550). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในกลุ่มสมาคมสหศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมและที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

กันธญาณี ศรีสุรกี. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพลุดาหลวงวิทยาลัยสงฆ์จังหวัดชลบุรี. (งานนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา).

กิตติ กรทอง. (2552). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดงจังหวัดสมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี).

จิรนนท์ อังกาสิ. (2551). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาและคุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนศิริราชบุรีวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).

ฉันทย์ สุภาแสน. (2563). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).

บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2561). การอ้างอิงประชากรเพื่อใช้เครื่องแบบ มาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาสารคาม, 3, 22-25.

- ประยงค์ แสนสุข. (2549). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. (ภาคนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).*
- มุฮัมหมัดนาซีรีน โต๊ะลู (2558). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).*
- วรรณรวี เจริญสุข และพิภพ วังเงิน. (2557). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อรรถศาสตร์ของประชาชน ในอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารวิชาการ บัณฑิต วิทยาลัยสวนดุสิต, 10(1), 15-23.*
- วรัญดา แสงชมพู และธีรภัทร กุโลภาส. (2559). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 11(4), 876-889.*
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง. (2563). *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2560-2564. กรุงเทพฯ: เอกสารอัดสำเนา*
- _____. (2563). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ศูนย์การศึกษา พิเศษ ส่วนกลาง พุทธศักราช 2562 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: เอกสารอัดสำเนา*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2544). *แนวปฏิบัติของพ่อแม่ผู้ปกครองในสถานศึกษาเอกชนเพื่อ การปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.*
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2564). *ระบบสารสนเทศการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์. สืบค้น จาก http://www.specialset.bopp.go.th/set_index/index.php?page=student-center.php.*
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2561). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็ก อายุ 3-6 ปี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.*
- Epstein, J. L. (1995). School/ family/ community partnerships: Caring for the children we Share. *Phi Delta Kappan, 76(9), 701-702.*
- Maša, D. & Mila, B. (2017). Parental involvement as an important factor for successful Education. *Center for Educational Policy Studies Journal, 7(3), 137-158.*